

L'Orgue Mystique

Charles Tournemire (1870-1939)

Adrian Gunning plays the Cavallé-Coll organ at Notre Dame d'Auteuil Paris

[Herald HAVPCD 361]

Charles Tournemire - alene navnet indeholder så mange medbetydninger, at det kan flimre for øjnene af en. Tournemire betyder Paris, Tournemire betyder Cavallé-Coll, Tournemire betyder mystisk hengiven religiøsitet, Tournemire betyder improvisation.

Han var dybt religiøs med stor affinitet til den gregorianske sang, og hele hans kreative univers roterer om denne akse. Desuden var Tournemire en ilter sjæl og med et temperament på størrelse med hans evner som improvisator - eller måske hænger det sådan sammen?

Netop Improvisationen var det primære musikalske udtryk for ham, så skal man forstå Charles Tournemire og hans musik er min påstand, at den skal ses som en dyb katolsk religiøs hengivenhed formidlet inden for improvisationens rammer. Men gælder det så også for hans gigantiske projekt "L'Orgue Mystique" - som dog er nedskrevet og dermed udarbejdet kompositionsmusik?

Nu er det jo så heldigt, at han nåede at indspille en række 78'ere i 1930 og 1931 i Sct. Clotilde. Signifikansen og historien vedrørende disse klanglige dokumenter skal ikke uddybes her, blot det faktum at der blandt de indspillede plader både findes de berømte fem improvisationer men også to satser fra *L'Orgue Mystique*, og en sammenligning afslører hurtigt at *L'Orgue Mystique* simpelthen ér tænkt som nedskrevne improvisationer. Hans version af "Paraphrase Carillon" fra *L'Orgue Mystique* på den ene side og f.eks. hans improvisation over "Te Deum" afslører den samme tilgang til materialet, og de retoriske elementer og detaljerigdommene er ikke specielt ringere eller færre i hans improvisationer kontra *L'Orgue Mystique*.

Men hvad har Adrian Gunning så gjort på nærværende CD? Adrian Gunning har i mange år beskæftiget sig med netop Charles Tournemire og nærværende CD markerer hans tredje projekt udi dette univers.

Det er derfor med sikker hånd, at Gunning tager fat, og man mærker umiddelbart, at han har et klart og velartikuleret bud på Charles Tournemires musikalske æstetik. Han spiller med en teknisk brilliance og en musikalsk dybsindighed, og de tolv meget velvalgte satser vidner om Adrian Gunnings overblik over dette kæmpe opus som *L'Orgue Mystique* er. Han registrerer med stilsikkerhed og viser et suverænt kendskab til Cavaillé-Coll-orglerne klangunivers.

Min eneste anke er, at jeg ikke helt mærker en korrespondens i mellem Adrian Gunning og Charles Tournemires temperament og dermed den fundamentale tilgang til musikken. Tournemires næsten radioaktive temperament er tydelig i hans indspilninger, hvilket resulterer i en knivskarp timing og rødglødende retorik. Adrian Gunning vælger tit den mere rolige middelvej, hvilket gør at musikken lidt mister sin kraft.

Jeg er naturligvis klar over at en fortolker jo netop er fortolker, og at fortolkeren ikke skal prøve at efterligne komponisten til mindste detalje, men i tilfældet med Charles Tournemire og hans improviserede/improviserende musik, synes jeg det kræver en særlig opmærksomhed. Her er netop tale om musik med en dyb idiosynkrasi, der jo netop er præget af voldsom retorik og spontan frasering og ikke så særlig høj grad form og struktur.

Orglet er et af Cavaillé-Colls senere instrumenter fra 1884-85. Det blev ret gennemgående ombygget men dog med så profilerede folk som Albert Alain og Louis Vierne som konsulenter i 1934, og orglets originale karakter er derfor blevet bevaret – måske kunne man fristes til at sige forbedret? Men én ting er, at orglet klinger fantastisk i virkeligheden, det er en helt anden sag at få en god orgelklang ned på en CD. Denne svære kunst har producent Karin Jürgensen indfriet med overlegen sikkerhed og har derigennem begået en lyd i verdensklasse, der snildt matcher de fremmeste producenter med speciale i orgelCD'er, så som JAV Recordings i USA og Hyperion Records i England. Karin Jürgensen har balanceret trangen til rum og kravet om detalje til perfektion i en sådan grad, at det bliver en kunstnerisk oplevelse blot at lytte til lyden. Det bliver simpelthen en lyd, man kan gå på opdagelse i.

Adrian Gunnings fortolkning af Charles Tournemires musikalske univers har fokus på velklang og religiøs kontemplation, og på den måde imødekommer han Charles Tournemires egne intentioner. Valget af Cavaillé-Coll-orglet i Notre Dame d'Auteuil i Paris er et utrolig godt og stilsikkert valg og danner den perfekte ramme for musikken. Karin Jürgensen har fanget magien fra kirkerummet og instrumentet i en sjælden grad, så sammen har Adrian Gunning og Karin Jürgensen her lavet en CD med ren vellyd i både musikalsk, spilleteknisk og optageteknisk forstand.

Den er derfor bestemt anbefalelsesværdig både for musikkens, men også for lydens skyld.

Lars Rosenlund Nørremark, Århus, 16. juli 2011